

Komunikat publiczny jako wyjątkowa forma zawiadomienia osób fizycznych o naruszeniu ochrony danych osobowych

Posted on 2025-08-01

1. Wprowadzenie

W obecnych czasach incydenty bezpieczeństwa obejmujące dane osobowe, które jednocześnie stanowią naruszenia ochrony danych osobowych, stają się coraz bardziej powszechne. Jest to związane z postępującą globalizacją, cyfryzacją, ale także geopolityką. Jedne wynikają z błędu ludzkiego, inne z zamierzonych działań, np. osób z zewnątrz. W przypadku powstania naruszenia ochrony danych osobowych niezwykle istotne jest nie tylko szybkie usunięcie skutków naruszenia, ale także odpowiednie poinformowanie osób, których

Komunikat publiczny jako wyjątkowa forma zawiadomienia osób fizycznych o naruszeniu ochrony danych osobowych

dane dotyczą.

Przepisy zarówno rozporządzenia 2016/679¹, jak również ustawy grudniowej² zakładają, że osoba fizyczna, której dane zostały objęte zdarzeniem, mogącym powodować wysokie ryzyko naruszenia jej praw lub wolności, powinna zostać zawiadamiana przez administratora danych o takim naruszeniu. Zasadą jest, że zawiadomienie realizowane jest indywidualnie – administrator bezpośrednio zawiadamia osobę o naruszeniu ochrony jej danych osobowych. Są jednak sytuacje, w których indywidualne zawiadomienie nie jest możliwe (np. brak danych adresowych, zawiadomienie wymaga nadmiernego wysiłku lub kosztów – na ten temat więcej w kolejnych artykułach). Wówczas administrator może zawiadomić osobę o naruszeniu poprzez komunikat publiczny.

Komunikat publiczny należy traktować jako wyjątek od ogólnej zasady indywidualnego zawiadamiania osób, których dane dotyczą, o naruszeniu ochrony ich danych osobowych.

2. Podstawy prawne stosowania komunikatu publicznego

Zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. c) rozporządzenia 2016/679 (analogicznie rozwiązane występuje w art. 45 ust. 4 ustawy grudniowej), administrator danych może zamiast indywidualnego zawiadomienia zastosować komunikat publiczny lub inną podobnie skuteczną formę, jeżeli:

1) indywidualne zawiadomienie osoby wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku (ze względu na koszty, dużą liczbę osób),

Komunikat publiczny jako wyjątkowa forma zawiadomienia osób fizycznych o naruszeniu ochrony danych osobowych

lub

2) administrator ma problem ze zidentyfikowaniem osób, których dane dotyczą, przy jednoczesnym powstaniu wysokiego ryzyka naruszenia ich praw lub wolności.

W takich przypadkach komunikat publiczny pełni rolę alternatywnego środka powiadamiania. Musi być on jednak równie skuteczny w informowaniu o naruszeniu ochrony danych osobowych, jak indywidualne zawiadomienia – co oznacza, że forma, kanał komunikacji oraz treść komunikatu powinny być dostosowane do odbiorcy.

Jednakże należy pamiętać, że administrator formułując komunikat publiczny powinien „stosować komunikaty dedykowane, które nie powinny być przesyłane razem z innymi informacjami, na przykład newsletterem, czy standardową wiadomością. Pomoże to przekazać informacje o naruszeniu w jasny i przejrzysty sposób. Powiadomienia ograniczającego się do komunikatu prasowego czy firmowego bloga nie uznaje się za skuteczne powiadomienie osoby fizycznej o naruszeniu.”³ Na marginesie wskazać należy, iż skuteczność takiego zawiadomienia może badać organ nadzorczy. W takim przypadku administrator musi być w stanie wykazać jego skuteczność.

3. Charakterystyka komunikatu publicznego

Komunikat publiczny nie ma jednej, sztywno określonej formy – jego skuteczność ocenia się przez pryzmat możliwości dotarcia do jak najszerszego grona osób potencjalnie dotkniętych incydem. Musi on także zawierać stosowne elementy. Najczęściej stosowane formy komunikatu publicznego to:

- 1) ogłoszenia na stronie internetowej administratora danych;

Komunikat publiczny jako wyjątkowa forma zawiadomienia osób fizycznych o naruszeniu ochrony danych osobowych

- 2) publikacje w lokalnych lub ogólnokrajowych mediach;
- 3) powiadomienia za pośrednictwem mediów społecznościowych;
- 4) komunikaty prasowe lub konferencje prasowe.

Dobór formy powinien być oparty na analizie grupy docelowej i kanałów komunikacji, z których korzystają osoby, których dane zostały naruszone. Należy pamiętać, że nie każdy korzysta z internetu, jak również nie każdy czyta papierowe wydanie gazet.

Komunikat publiczny powinien zawierać te same informacje co zawiadomienie indywidualne^[4]. Należy także pamiętać o:

- przejrzystym języku – komunikat powinien być zrozumiały dla odbiorcy, bez technicznego żargonu, bez używania ogólnych sformułowań (np. kradzież tożsamości, strata finansowa); taki komunikat powinien być zrozumiały także przez osoby niepracujące „na przepisach prawa”,
- dostępności – informacja powinna być łatwo dostępna przez rozsądny okres czasu.

4. Przykłady zastosowania komunikatu publicznego:

1) naruszenie polegało na zagubieniu dokumentów przez kuriera, zawierających dokumentację rejestrową dawców (szeroki zakres danych, wraz z numerem PESEL oraz danymi genetycznymi).

Dane zbierane były od turystów wypoczywających w nadmorskiej miejscowości, zatem czasowo w niej przebywających). Administrator zdecydował o zawiadomieniu tych osób poprzez komunikat publiczny z uwagi na to, że nie miał on wiedzy kogo dotyczyło naruszenie ochrony danych osobowych (zaginione dokumenty były jedyną kopią). Problemem jednak było miejsce jego zawieszenia – bowiem było to lobby hotelu w nadmorskiej miejscowości wypoczynkowej. Prawdopodobieństwo zapoznania się z komunikatem przez osoby, których

Komunikat publiczny jako wyjątkowa forma zawiadomienia osób fizycznych o naruszeniu ochrony danych osobowych

dane dotyczą, było znikome, ze względu na to, że najprawdopodobniej osoby, które wypełniły zagubione formularze, były w tym miejscu na wakacjach i prędko nie wrócą. Z uwagi na to, że administrator postanowił wyłącznie o takim kanale zawiadomienia, Prezes UODO uznał, iż skuteczność takiego zawiadomienia jest znikoma. Organ skierował do administratora wystąpienie, w którym zobowiązuje go do zamieszczenia komunikatu na stronie internetowej.

2) podmiot leczniczy ucierpiał w czasie powodzi, tracąc całą dokumentację medyczną - zawiadomił poprzez komunikat umieszczony na drzwiach przychodni, na Instagramie oraz na swojej stronie na Facebooku - organ uznał, iż działania administratora były wystarczające.

5. Dobre praktyki w publikowaniu komunikatów publicznych:

- 1) stosowanie prostego i jasnego języka - odbiorcami są często osoby bez wiedzy prawniczej (używanie sformułowań jak np. zawarcie umów cywilnoprawnych nie dla każdego będzie zrozumiałym sformułowaniem, ale zawarcie umowy pożyczki czy kredytu będzie zrozumiałe dla każdego)
- 2) wielokanałowość - równoległe użycie różnych form dotarcia zwiększa skuteczność;
- 3) aktualizowanie komunikatu - np. w razie zmiany sytuacji (zidentyfikowanie nowych osób poszkodowanych);
- 4) pozycjonowanie komunikatu w przypadku wyboru miejsca umieszczenia jako strony internetowej administratora - okres, przez jaki powinien być udostępniony komunikat

Komunikat publiczny jako wyjątkowa forma zawiadomienia osób fizycznych o naruszeniu ochrony danych osobowych

powinien uwzględniać m.in. charakter i okoliczności naruszenia ochrony danych osobowych, zakres danych objętych takim naruszeniem, miejsce w jakim do niego doszło, czas trwania, wiek osób;

- 5) opis charakteru naruszenia powinien pozwolić osobom fizycznym czytającym taki komunikat powiązanie ze swoimi danymi, tak aby mogły ocenić, czy dotyczy on ich danych osobowych (np. osoby legitymowane przez policję/ straż graniczną w okresie wakacyjnym w takiej i takiej lokalizacji);
- 6) współpraca z UODO – konsultacja treści komunikatu z organem nadzorczym, szczególnie w przypadkach wątpliwych, reagowanie na uwagi oraz wystąpienia Prezesa UODO;
- 7) transparentność i odpowiedzialność – unikanie minimalizowania znaczenia incydentu, rzetelne informowanie.

6. Wnioski

Komunikat publiczny jest narzędziem o wyjątkowym charakterze w arsenale środków stosowanych przez administratorów danych w sytuacjach wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych. Choć nie zastępuje on standardowego, indywidualnego powiadomienia, w określonych przypadkach jest koniecznością. Kluczowe znaczenie ma jego forma, treść oraz kanał komunikacji – muszą być dostosowane do odbiorców i zapewniać realne dotarcie do osób poszkodowanych. Prawidłowe zastosowanie komunikatu publicznego, poparte dobrymi praktykami i odpowiednią dokumentacją, nie tylko ogranicza skutki incydentu, ale także zwiększa zaufanie do administratora danych. Dlatego jego opracowanie powinno być częścią szerszej strategii zarządzania incydentami w organizacjach przetwarzających dane osobowe.

1. Rozporządzenie 2016/679 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679

Komunikat publiczny jako wyjątkowa forma zawiadomienia osób fizycznych o naruszeniu ochrony danych osobowych

z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016 r., str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 4.03.2021 r., str. 35). ←

2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1206). ←
3. Obowiązki administratorów związane z naruszeniami ochrony danych osobowych, wersja 1.0 czerwiec 2019 r., s. 29 ←
4. <https://uodo.gov.pl/pl/598/3563> ←